

**Summa Jurisprudentiae Sacrae Universae, Seu Jus
Canonicum, Secundum quinque Decretalium Gregorii
Papae IX. Titulos explicatum**

Pichler, Vitus

Bibliopolarum Augustanorum, 1723

VD18 VD18 12190187-ddd

2. De quibusdam poenis in specie: videlicet de Infamia, Mulcta,
Confiscatione bonorum, Condemnatione in expensas, Incarceratione,
Irregularitate, Depositione, Degradatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98739)

latè potuissent obligare delinquentes, ut statim in seipos exequerentur pœnas à Jure jam latas ante omnem sententiam, facillè convenit inter Auctores; nisi illa nimis forent acerbæ, & fragilitati humanæ nimis arduæ, uti est mors, mutilatio &c. cujus executio ab ipso delinquente faciendâ sperari prudenter non posset. De pœna privativa patet ex c. 19. de heret. in 6. ubi Hæreticis, quamvis ipso Jure priventur bonis suis à die commissi criminis, eadem auferri à Pisco non posse dicitur ante sententiam criminis declaratoriam: *declaratoriam criminis*, inquam, non *condemnatoriam*; quia hanc Jus jam tulit, & ad certam pœnam jam condemnavit reos. Dixi autem 1. *jure jam plenè quæsito*; si enim Leges privent Jure primum quærendo, v. g. te reddendo inhabilem ad Beneficium, adimendo fructus beneficii propter omiffas Horas Canonicas, auferendo Beneficium Parochiale, si intra annum non suscipias Ordinem Presbyteratus, negando jus in Beneficio Simoniacè acquisito &c. hæ pœnæ incurruntur absque omni Judicis sententia; quia Leges hujusmodi pœnam irrogantes sunt conditionales, seu alligant acquisitionem juris certæ conditioni, qua non impleta declarant, jus nunquam absolute obtineri posse. 2. *regulariter*; excipiuntur enim Censuræ. i. i. de sent. excomm. & can. si quis suadente 29. caus. 17. q. 4. item irregularitates, inhabilitates, impedimenta & nullitates Matrimoniorum, electionum, collationum beneficiorum, etiam pœnales, ut habet communis (nisi sint principaliter pœnales, uti impedimentum Criminis, juxta mea principia.) 3. *vel ante declarationem*; quia Jura, hanc clausulam apponentia, possunt intelligi de sententia *declaratoria pœnæ*, quod nempe nulla amplius requiratur declaratio pœnæ, non verò de *declaratoria criminis*. Covarruv. & alii. quamvis quoad hanc clausulam, *sine alia declaratione*, alii aliter sentire videantur.

10. Oppones 1. Ex nostra assertione sequitur, frustra poni à Jure has clausulas, *ipso Jure, ipso facto* &c. ergo. 2. Quando Jura statuunt confiscationem bonorum, vel privationem beneficii jam plenè acquisiti &c. *ipso facto* incurrendam, ante omnem sententiam amittuntur bona, beneficium &c. alias enim dicta clausula nihil operaretur; ergo ante omnem sententiam incurritur pœna privans Jure jam plenè quæsito. 3. In *Extrav. Ambitiosa, de reb. Eccles. alien. in. comm.* dicitur Prælatus amittere suam Dignitatem & administrationem propter malè factam rerum Ecclesiasticarum alienationem absque declaratione aliqua: ergo nec sententiâ declaratoriâ opus est. R. ad 1. *N. Ant.* operantur enim hos notabiles effectus. i. non opus est sententiâ condemnatoriâ, sed posita solum declaratoriâ criminis Judiciali Reus statim tenetur pœnam exequi vel subire, v. g. dimittere beneficium, non ferre suffragium in Electione &c. 2. perceptos à die commissi criminis post hujus declarationem tenetur restituere fructus; ad quos restituendos non à die commissi criminis, sed à die senten-

tia condemnatoriæ, obligaretur, si talis clausula non esset adjecta Legi pœnali. 3. actus & contractus, quos à die commissi criminis gessit, fuerunt tantum revocabiles validi, consequenter, si irritari possint, irritandi sunt, v. g. contractus, quos Prælatus post delictum malæ alienationis celebravit. Ad 2. *C. Ant.* propter l. fin. ff. ad l. sul. Majest. & comuniorem Doctorem: sed *dist. conf.* ergo ante omnem sententiam, etiam declaratoriam criminis, incurritur pœna privativa quoad amissionem dominii. *C. Conf.* quoad possessionem, & usum. *N. Conf.* possessio & usus rerum rectè retinetur; donec feratur sententia declaratoria criminis, quam velut conditionem requirit amissio possessionis & usus. Ad 3. iterum *dist. conf.* ergo nec sententiâ declaratoriâ pœnæ requiritur. *C. Conf.* declaratoria criminis. *N. Conf.* Adde, quod dicta *Extrav.* non sit in tali rigore recepta, ut notat cum Navar. Suarez, alique.

Dico 6. Invincibilis ignorantia pœnæ, in delicta à Legibus statuta, probabiliter excusat ab ejus incurfione pro foro interno. Assertionem probatam invenies in lib. 1. tit. 2. n. 41. 42. & in lib. IV. tit. 7. n. 6. Tit. 13. n. 6. quod te remitto brevitatè causâ.

§. 2.

De quibusdam Pœnis in Specie. videlicet de Infamia, Multa pecuniaria, & Confiscatione bonorum, Condemnatione in expensis, Incarceratione, Irregularitate, Depositione, & Degradatione.

Sciendum 1. *Infamiam* esse privationem vel diminutionem bonæ famæ; seu publicam & sinistram opinionem, per quam fama & existimatio hominis, spectata qualitate & statu personæ, apud viros prudentes graviter læditur. Ita quoad sensum DD. ex l. 5. §. 1. 2. ff. de Extraord. cognit. l. ea, quæ pater. 13. C. ex quib. caus. infam. c. fin. de tempor. Ordin. Est duplex, Juris & Facti: *infamia Facti* oritur ex facto probroso dolosè commissio, seu delicto (aut defectu) ita notorio, ut nulla tergiversatione, vel excusatione colorari vel palliari possit, licet nulla Lex, nullus Judex, hominem tale quid patrantem declaret infamem. l. 1. l. 4. ff. de his, qui not. infam. ut si quis notoriè accedat domum meretriciam, vel aliud gravè crimen, à Jure non notatum infamiâ, committat. Requiritur tamen, ut opinio sinistra, de tali homine concepta, sit communis & publica, seu majoris partis Communitatis, & orta non à face hominum, sed à viris gravibus ex probabili ratione. per c. 27. de Testib. c. 24. de Accusat. Econtra *Infamia Juris* est, quæ autoritate Legis vel Canonis propter delictum irrogatur: quod fit triplici modo. 1. *ipso Jure*, ita ut opus non sit sententiâ Judicis condemnatoriâ: sic infames sunt, qui prostituendo corpus pro quæstu lenocinium exercent: qui operam suam ad pugnandum cum bestiis locant: qui quæstus causâ cum homine privatum certamen suscipiunt, vel histriones & turpes ludos agunt pro quæstu: qui Matrimonium cum duabus simul habent: qui hæreseos, vel usuræ

usuratum crimine se obstringunt, vel sunt usurarii manifesti: qui perjurium promissorium in contractibus committunt: qui rapiunt fecundam Matrimonij ineundi causa: duellum suscipiunt: Sodomiam ex consuetudine exercent: quæ ultima tria crimina à Jure Canonico notantur infamia, & universim omnia illa, quæ de Jure Civili irrogant infamiam. *can. infames 17. caus. 6. q. 1. nisi Jus Canonicum expressè in uno vel altero infamiam à Jure Civili statutam tollat. 2. sententia Judicis validâ, quæ transit in rem judicatam, cõdemnantis prævia accusatione aliquem de delicto publico, ut est crimen læsæ Majestatis, prodicionis, falsi, adulterij &c. l. 7. ff. de publ. jud. vel etiam de delicto privato furti, rapinæ, injuriæ, expilatiæ hæreditatis. l. 7. cir. l. 5. l. 8. l. 12. C. ex quib. caus. infam. item de dolo in contractu Societatis, Mandato, Deposito, & in Tutela commissio, & de calumnia vel prævaricatione in publico Judicio perperrata. l. 1. l. 6. ff. de his, qui not. infam. l. 22. C. ex quib. caus. infam.* Necesse autem non est, ut in sententia fiat mentio infamiæ, modò in ea expressum sit crimen, ut habet communis cum Perez *ad d. tit. Cod. n. 12.* Denique 3. *pœnæ genere*, quando nimirum aliquis ignominia causa & ob delictum exauthoratur militiâ, movetur ordine, privatur honoribus, damnatur in opus publicum ad tempus, vel deportatur, aut iusta de causa fustigatur. *l. 3. § 6. C. eod. l. 2. l. 22. ff. de his, qui not. infam.* Ad hanc infamiam reducitur illa, quæ oritur ex alieno delicto, quo modo, in ordine ad certos tantum effectus in Jure expressos, infames sunt filij parentum rebellium, & spurij: item illa, quæ oritur absque delicto, & ex vili tantum officio, quo modo in Germania pro infamibus habentur carnifices, lictores &c. ita ut nec ipsi, nec eorum filij, vel ad opificia tantum, ne dicam, ad officia honorata, admittantur.

13 Sc. 2. *Multas pecuniarias*, Practicis cognitatas, fundari quidem in Legibus, illis tamen Judicibus, qui quæstum faciunt ex subditorum delictis, dissuadendas esse, ne nimirum omnia ferè aliarum pœnarum genera mutant in multas, suæ tantum avaritiæ & marsupio, non verò bono publico, per scelus extirpationem consulentes. Improbanda tamen omnino non sunt, & quandoque etiam vi Legum vel ex alijs iustis causis imponenda, etiam à Judicibus Ecclesiasticis, ut videbimus. His multis pecuniarijs vicina est *Confiscatio seu Publicatio honorum*, de veteri Jure frequentissima, omni que delicto capitali, de quo quis condemnatus fuerat, annexa. *l. 1. § seq. ff. de bonis damnatorum*; quam tamen hodie rariorem esse dicemus. Item *Condemnatio in expensas*; quando nimirum temerè litigans, & causâ cadens, victori jubetur à Judice solvere expensas, in litem & occasione litis ab eodem factas: quamvis hæc condemnatio non sit pœna vindicativa, sed compensatoria damni.

14 Sc. 3. *Incarcerationem* non modò custodiæ causâ, ne Reus aufugiat, verum etiam in pœnam, temporalem vel perpetuam quandoque, decerni, etiam in Clericos. *c. 3. b. t. in 6. Or-*

din. Cam. Wormat. ann. 1521. tit. 13. Et quoniam de Jure Imperiali, saltem Antiquo, soli Imperator ad perpetuos carceres damnari poterat. *l. 6. C. b. t. de alijs autem carceri inclusis Imperator l. 1. l. 5. l. ult. C. de Custod. rer. clerick. aperta definitione sancimus, ut aut commisso velox pœna subducatur: aut liberandos custodiam ducent non maceret. l. 5. cit.* hodie tamen, saltem vi consuetudinis, etiam in foro Civili, carcerem perpetuum in pœnam aliquando statui videmus.

Sc. 4. *Irregularitatem*, quamvis per se & principaliter pœna non sit, quia tamen, si oritur ex delicto, per modum pœnæ infligitur, & pœna secundariò est (nam principaliter introducta est ob honorem Statûs Ecclesiastici, nimirum Ecclesia judicavit indecens esse, & ordinem Clericalem suscipi vel exerceri ab illis, qui certò se obstrinxit delicto, vel certo laborat defectu) ideo rectè hic poni. Definitur *se impedimentum Canonicum, suspensionem Ordinum, & susceptorum usum, directè impediens.* Dicitur 1. *impedimentum*, per quod verbum, vel ut genus, convenit cum Censuris; ab his tamen differt, quia non necessariò supponit pœnam, uti Censuræ, atque hinc pœna non est sua natura, & si infligitur propter delictum, habet quidem rationem pœnæ aliquo modo, non tamen Medicinalis (uti Censuræ) sed Vindicativæ de se perpetuæ. 2. *Canonicum*, quia solo Jure Canonico, & quidem Communis, introducta est: unde nunquam incurritur nisi in casibus à Jure Canonico expressis. *c. 18. de sent. excom. in 6.* Neque infligitur per sententiam Judicis. Licet autem ipsum nomen *irregularitatis* à modum rarò expressum reperitur in Jure, res tamen ipsa sæpius reperitur. 3. *suspensionem Ordinum*, qui effectus est principalis: quare irregularitas cadit quoque in Laicos, & quidem primariò, quia nondum habent ullum Ordinem; quamvis sceminas, utpote jam aliunde Jure Divino incapaces Ordinem, non afficiat. 4. *susceptorum usum*; quod respicit solos Clericos, qui prohibentur exercere actus Ordinum, quos habent. 5. *impediens*, quo verbo indicatur, validè quidem ab irregulari Ordine suscipi, & exerceri, non tamen licitè & absque peccato gravi, licet absque nova irregularitate. 6. *directè*, per quod iterum differt à Censuris, uti & à Depositione ac Degradatione; quia hæc impediunt quidem etiam à suspensione ac usu Ordinum, at non quatenus est talis, & directè, sed quatenus suspensioni vel sus Ordinum est communicatio cum Fidelibus, vel Ministerium sacrum, vel Sacramentum, specialiter prohibitum taliter puni-

Sc. 5. *Irregularitatem contrahi ex duplici capite, ex defectu, & delicto.* Defectus, ex quibus contrahitur, sunt 1. *defectus Naturalium*, quo laborant illegitimè nati, & per subsecuens Matrimonium non legitimati. 2. *defectus originis*, qui provenit ex servitute propriè dicta, quæ tamen inter Christianos hodie non habet. 3. *defectus liberationis*, dum quis alteri est obstrictus vel in perpetuum vel ad

tempus, ut obligati ad Ratiocinia, servi minus propriè dicti, & homines proprii, Curiales, Tutores, Curatores. 4. defectus ætatis ad singulos Ordines requisitæ. 5. defectus corporis, qui vel impedit ministerium Ordinis, vel apud alios generat scandalum aut horrorem, vel si quis mutilatus est corpore, aut hermaphroditus &c. Siquis se ipsum castrat, non ex defectu tantum, sed etiam ex delicto irregularis est. 6. defectus mentis, qualis est in amente, fatuo, lunatico, dæmoniaco, caduco morbo correptis, Neophytis (h. e. recentibus conversis, & in Fidei rebus nondum sufficienter instructis) illiteratis, publicis poenitentibus. 7. defectus famæ, quo laborant infames omnes. 8. defectus Sacramenti, vel potius significationis Sacramenti, uti est bigamia, tam vera quam interpretativa. 9. defectus lenitatis, qui reperitur in Ministris Justitiæ publicis, & in Militibus in bello justo occidentibus vel mutilantibus, de quo ad Titulum de Homicidio. De Infamia hic agemus, sicut de aliis defectibus sparsim in libro I. egimus, & de defectu Natalium etiam in lib. IV. ad Tit. Qui filii &c. E contra Delicta, si ex objecto suo sunt graviter peccaminosa, externa, & in genere suo confirmata, irregularitatem inducentia sunt 1. iteratio Baptismi scienter facta, tam activa quam passiva. 2. mala susceptio Ordinis, nempe si quis illos suscepit in aliqua Censura, per saltum, furtivè, sine dimissoriis ab Episcopo non suo, vel à jurisdictionem non habente, aut ante legitimam ætatem. 3. violatio Censuræ per solenne Ordinis exercitium. 4. solenne exercitium Ordinis Sacri, quem quis non habet. 5. hæresis. 6. & alia crimina enormia, ac talia, quæ de jure habent annexam infamiam. 7. injusta occisio vel mutilatio hominis, physicè vel moraliter posita, etiam indirectè tantum voluntaria. De quibus sparsim tractavimus in hoc lib. V.

17 Sc. 6. *Depositionem simplicem, verbalem, & specificè acceptam, esse poenā Ecclesiasticam, solis Clericis propriam, qua vel ab Ordine, vel à Beneficio, vel ab Officio, vel à Beneficio & Officio simul, vel ab omnibus tribus, Ordine, Beneficio, & Officio, per sententiam removen-
tutur in perpetuum. Dixi 1. simplicem verba-
lem & specificè acceptam, ut distinguerem à De-
gradatione, quam genericè accepta complecti-
tur, alias quoque vocari solitam Depositionem
Realem: prolatà simpliciter voce depositionis
ordinariè venit & intelligenda est Depositio
simplex & verbalis, paulò antè descripta, non
realis, seu Degradatio; quia in odiosis, quod
minimum est, sequi debemus. 2. solis Clericis
propriam; quia hi soli habent Ordines, Bene-
ficia, & Officia Ecclesiastica; quamvis exten-
datur etiam ad Religiosos non Clericos, saltem
minus propriè dicta, uti & ad Abbatisas, quia
istæ quoque Officium Ecclesiasticum, à quo
deponi possunt, obtinent. 3. vel ab Ordine, Sa-
cerdotali, Episcopali &c. nimirum quoad ex-
ercitium; nam ipse Ordo quoad substantiam,
& character aufertur nequit. 4. vel à Beneficio,
& g. à Parochia, Dignitate &c. ita ut penitus*

amittatur, & simul inhabilitas inducatur ad
idem & alia Beneficia obtinenda: per quod
differt à Privatione Beneficij, quæ non infert
inhabilitatem ad obtinendū idem vel novum.
5. vel ab Officio, v. g. Sacramentorum admini-
stratione, jurisdictionis usu, regimine. Cœte-
rum Depositiō præcisè & sine addito prolata
denotat totalem ab omni munere Clericali, &
non merè partialem ab Officio, vel Beneficio,
vel Ordine tantum. Reiffenstuel hic. 25. cum
Barbosa. 6. removen-
tutur, scilicet per sententiam
Canonicam, vel condemnatoriam, vel, si à ju-
re jam est lata, criminis declaratoriam, antè
cujus prolationem, cum sit poena privans ju-
am quæsitō, non videtur actualiter incurri.
7. in perpetuum; unde differt à Suspensione,
quacum subinde confunditur; quia Suspen-
sio est poena Medicinalis, & de se non perpetua;
imò, licet Suspendio (nempe minus propriè di-
cta) infligatur perpetuè & per modum poenæ
vindictivæ, tamen ab ista differt quoad effe-
ctum Depositiō; nam Suspendio talis privat
tantum exercitiū Ordinis & Officij, ac admini-
stratione Beneficij: Depositiō autem ipsa ra-
dice, seu ipso Officio, & ipso Beneficij titulo, ac
quasi-dominio.

Sc. 7. *Degradationem esse poenam gravissi-
mam, qua Clericus propter criminis atrocita-
tatem, vel incorrigibilitatem, solenniter &
authenticè privatur non tantum Ordine, Be-
neficio, & Officio, ut sit per Depositionem to-
talem; sed etiam Statu Clericali, h. e. omni-
bus Privilegijs Clericalibus, ita ut instar Laici
à Sæculari Potestate incarcerari, condemna-
ri, & secundum Leges Civiles puniri possit, at-
que percuti absque periculo excommunica-
tionis; quibus privilegijs Fori & Canonis ta-
men non privat Simplex Depositiō. per. c. 10.
de Judic. Degradatio dividitur in Verbalem &
Realem. Verbalis seu Sententialis est, quando di-
ctæ privationis sententia authentica solenni-
ter profertur. Realis seu Actualis vel Solemnis,
quando dictæ sententiæ accedit executio solen-
nis. Degradatio Verbalis præcisè nondum
aufert privilegia Clericalia Fori & Canonis, &
eatenus convenit cum Depositione Simplici,
quamvis ab ista differat per hoc, quod ordi-
netur ad Degradationem Realem & Actua-
lem, ita ut ad hanc absque nova sententia procedi
possit. Solennitas autem Degradationis Rea-
lis in c. 27. de V. S. c. 2. h. 1. in 6. c. 1. de Hæ-
ret. in eod. 6. Trid. s. 13. c. 4. de Ref. atque in
Pontificali Romano præscribitur sequens: primò
degradandus sacris vestibus, Ordini suscepto
congruis, induitur. Deinde adducitur ad Epi-
scopum, à quo in præsentia aliorum Episcoporum,
vel Abbatum (vel, in horum defectu,
aliorum in Dignitate Ecclesiastica constituto-
rum) & Judicis Sæcularis, singula Ordinum in-
signia, incipiendo ab eo, quod in ultima Ordi-
natione ultimò locò traditum erat, usque ad
illud, quod cum prima Tonsura, nempe Super-
pellicem, acceperat, eidem auferuntur. Tum
raditur caput, ut nullum accepti Clericatus
signum appareat, atque subjungit Episcopus
hæc verba: *Authoritate Dei omnipotentis, Pa-
tris,**

tris, & Filij, & Spiritus S. ac nostrā auferimus tibi habitum Clericalem, & deponimus, degradamus, spoliamus, & exuimus te omni Ordine, Beneficio, & privilegio Clericali. Demum sic degradatus traditur Judici Sæculari, præviā tamen & efficaciter (h. e. serio & ex animo) interpositā intercessione, ut is mitioreto, quā mortis, poenam imponat; ne scilicet Judex Ecclesiasticus videatur desiderare & procurare necem degradati: non verò opus est, ut hæc intercessio eatenus sit efficax, ut traditus reipsa liberetur à morte. Hæc executio seu Degradatio Realis est actus Ordinis Episcopalis, & ideo fieri non potest, nisi ab Episcopo Consecrato: licet sententia Degradationis seu Degradatio Verbalis sit actus jurisdictionis tantum, & ideo ab Episcopo, etiam nondum Consecrato, à Capitulo Sede vacante, & à Vicario Generali ex speciali mandato ponibilis. Atque hanc sententiam in degradandos Episcopos, vel Religiosos Exemptos, per se fert solus Papa, in inferiores & alios Clericos aut Religiosos solus Episcopus proprius, coram certa tamen Episcoporum, vel Abbatum, vel si nec isti haberi possint, Clericorum in Dignitate constitutorum numero, nimirum coram sex, si Sacerdos, coram tribus, si Diaconus, vel Subdiaconus degradetur verbaliter: qui assistentes habent suffragium non modò consultivum, sed etiam decisivum, & omnes (nisi Minorista tantum esset degradandus) unanimiter conspirare debent, ut habet communior cum Maranta. ex c. 3. de sent. & re jud. Porro actualiter & realiter degradatus à solo Papa restitui potest; degradatus autem verbaliter tantum etiam ab Episcopo. Sylv. v. Degradatio in fin.

19 Dico 1. Nulla infamia ex delicto oritur, nisi istud sit notorium notorietate Juris vel Facti. 2. Infamia Juris durat perpetuò, nisi publica autoritate tollatur. 3. Infamia Facti autem cessat publica & constanti, quæ saltem per triennium continuata sit, emendatione. Pars 1. quam tenet communior cum Abb. Covarruv. Sanch. lib. 2. Mor. c. 26. n. 1. contra Sylv. & Barbos. de Potest. Episc. alleg. 43. n. 18. putantes, infamiam Juris incurri posse etiam ob delictum occultum, & ante sententiam declaratoriam Judicis, probatur: quia infamia completa & in actu secundo nihil est aliud, quàm diminutio bonæ famæ & exultimationis: sed bona fama actu nunquam diminuitur ob delictum occultum; ergo. Nec obstat, quòd infamia Juris perpetrationi, non manifestationi criminis, imposita dicatur; quia perpetratio criminis est tantum radix infamæ, quæ tamdiu in actu secundo non prodit, nisi manifestatio accedat tanquam conditio, sicut ignis in actu secundo non urit vestem v. g. nisi accedat applicatio tanquam conditio. Pars 2. patet ex cau. 17. caus. 6. q. 1. & l. 6. C. ex quib. caus. infam. irrog. Pro foro Canonico & apud Clericos infamiam Juris abolet Papa, pro Civili & apud Laicos Princeps & Magistratus Sæcularis. Pars 3. ex cau. 4. d. 56. & cau. 4. caus. 35. q. 6. Ratio; quia infamia facti radicatur in malefacto notorio: sed istud, velut radix, tollitur

per facta contraria, & emendationem, consequenter tollitur & effectus, nempe infamia.

Dico 2. Effectus Infamæ tam Juris quam Facti est 1. exclusio ab honoribus & dignitatibus, præsertim Ecclesiasticis; quæ, ut loquitur. c. 87. de R. J. in 6. infamibus potest non pateant dignitatem. Utrum verò electio ad Præbendam Ecclesiasticam, & collatio Beneficii Curati, vel Dignitatis, sit ipso Jure nulla, discutitur. Affirmant Abb. Navar. Molin. atque in foro externo praxis habet: negant proinde saltem interno Garc. & Palao ex eo rationamento, quòd Jus satis clarum, quodvisque non afferatur. 2. remotio ab actibus Legitimis, ut adeò infames stare in Judicio non valeant tanquam advocati, tabelliones, iurati testes &c. multò magis ab officio Judicis, Assessorum, repelluntur. c. 54. & l. 3. p. 1. Testib. Id tamen non procedit, nisi prius in delicto, quod de Jure inducit infamiam, sit lata sententia. Card. Tusch. v. Infamia cond. n. 13. & alij. Item removetur ab hæreditatibus ex Testamento capiendis, si parentes, vel tres consanguinei contra ipsos instituant querelam, inofficiosi. l. 27. C. de inoffic. Testam. Irregularitas, quam inducit infamia Juris cau. 17. caus. 6. q. 1. Quæ tamen oritur ex infamia Facti, minùs propriè dicta irregularitas est; nam propriè dicta, tanquam perpetua sit, solum tollitur per dispensationem; Irregularitas autem ortum habens ex infamia Facti tollitur cum hac per emendationem vite.

Dico 3. Multas pecuniarias rectè non minus quam injungit Judex quoque Ecclesiasticus, etiam quando definitio poenæ permittitur arbitrio Judicis. c. 4. de off. Jud. Deleg. cau. de off. Jud. Ord. c. 4. de Raptor. c. 2. b. i. Tridensis sess. 25. c. 3. de Ref. Accedit praxis, & ratio, quia à delinquentibus, præsertim avaris & clionibus, subinde magis timetur poena pecuniaria, quàm corporalis, & sic magis servit ad absterrendum à delictis. Id tamen diligenter cavere debent Judices Ecclesiastici (ut & Laici) ne de avaricia & lucri cupiditate se faciant suspectos nimis frequenter multando in pecunijs, easque suæ bursæ applicando. Ex hinc Trid. c. 3. cir. jubet, ut illæ pijs locis, ibi exoneratis, assignentur, consequenter nec Episcopi, aut eorum Filio applicandæ. Unde solvitur obiectio, quæ petitur ex c. 3. b. i. c. 13. de Offic. Jud. Ord. 9. fin. & c. 13. de Vita & honest. ubi videtur prohiberi exactio poenæ pecuniariæ; quia hæc Jura loquuntur de casibus, ubi alie sunt jam à Jure præscriptæ poenæ, vel ubi pecuniariæ injunguntur sine justæ correctionis causa, vel non observato Judicii ordine, vel quando multas sibi ipsis applicant Judices. Dices: nullam Reus pertinet culpam, quam redimere nummis existimat; ut ait cau. 72. caus. 11. q. 3. sed principalis cura Judicum Ecclesiasticorum eo debet tendere, ut fideles pertineant culpam, & per poenas ab ea absterreantur. Ma. universaliter non est vera, ut patet à posteriori; & ea universaliter admittenda sequitur, nec Judices Laicos posse multare poenis

nijis delinquentes; quod apud omnes est falsum.

Dico 4. Confiscatio bonorum de Jure noviori locum non habet in omnibus delictis, propter quæ quis morte puniatur. 2. sed tantum in ijs, in quibus de eodem Jure noviore statuta est confiscatio, vel de Jure antiquo specialiter & per se, non in consequentiam, determinata, uti in Nov. 12. pro incestis nuptijs, & alibi pro crimine læsæ Majestatis: nec illa, quæ in l. 1. §. ult. l. fin. §. 1. ff. de requir. vel absent. condemn. in reos contumaciter ultra annum absentes statuta est, hodie abrogata videtur. 3. ubi autem confiscatio hodie locum invenit. Fiscus quidem capit bona damnati, exclusis omnibus consanguineis ejusdem collateralibus; si tamen ascendentes vel descendentes damnati usque ad tertium gradum adsint, isti præferuntur Fisco, excepto crimine læsæ Majestatis, & alijs, in quibus consuetudo alicubi favet Fisco, exclusis etiam ascendentes & descendentes. Ita P. Schmier de Delictis p. 1. c. 3. an. 311. cum Brunem Mathia Stephani & Callis, ex Nov. 134. c. 13. ubi sancivit Imperator, in criminibus, in quibus Leges mortem aut proscriptionem designant, substantiam damnatorum non fieri debere lucrum Judicibus, aut eorum officijs, neque secundum veteres Leges Fisco applicari: sed, si quidem habeant descendentes & ascendentes usque ad tertium gradum, eos habere. Ubi etiam erroris arguit Innerium, qui in Auth. bona damnatorum C. de bon. proscrip. contra textum Nov. cit. etiam consanguineos collaterales admittit præ Fisco ad succedendum in bonis damnatorum, apud quos confiscatio bonorum locum obtinet.

Dico 5. Ut victus victori condemnatur in expensas litis, requiritur. 1. ut victor id petiverit vel expresse, vel tacite, v.g. exigendo, ut sibi jus & justitia administraretur. 2. ut victor, quando fertur sententia, sit præsens. 3. ut plenam, & non privilegatam tantum, probationem (qualis esset, si tantum semiplenè probasset, & hanc probationem per juramentum suppletorium compleret, non verò, si plusquam semiplenè probasset, & Pars adversa nihil) suæ causæ attulerit. 4. ut victus vel calumniosè & per dolum, vel saltem temerè absque probabili & justa litigandi causa, litigaverit. 5. ut Judex, postquam victor suas expensas estimavit, easdem postea secundum æquum & justum taxet, victor autem post hanc taxationem juret, se expendisse tantum, quantum definivit Judex. Pars 1. quam tenet communis cum Covarruv. Præd. qq. t. 27. n. 5. suadetur inde, quia Judex non impertit suum officium, nisi requisitus à Partibus. Pars 2. sumitur ex c. 4. b. t. l. 13. §. 6. C. de Judic. Pars 3. defenditur à Barbosa in c. 4. cit. n. 9. & alijs passim. Pars 4. constat ex l. 79. ff. de Judic. l. 78. §. 2. ff. de Legat. II. Nec obstat, quod victus præstiterit juramentum calumniæ; licet enim hoc juramentum possit excusare à calumnia, non tamen excusat à temeritate semper. In dubio, an victus habuerit justam causam litigandi, præsumitur con-

tra ipsum, ut cum gl. in c. cit. v. Victori. notant DD. Pars 5. fundatur in c. 7. de Injur. & communi. Utrum verò tantum in causis pecuniarijs victus victori, ubi adsunt recensitæ conditiones, vel etiam in Criminalibus condemnandus sit, disputant DD. Mihi videtur communior & verior affirmativa, quam etiam tradidi ad tit. II. de Calumniat. n. 3.

Dico 6. Incarceratio non solum custodiæ causa de utroque Jure rectè adhibetur, modò carcer non sit sordidus & corporis afflictivus, sed conveniens qualitati criminis & personæ, donec finiatur causa. 2. præviā tamen aliqua informatione saltem extrajudiciali de infamia delinquentis, & de indicijs criminis. 3. sed etiam pœnæ, causā saltem de Jure Canonico, tam respectu Laicorum, criminis Ecclesiastici, v.g. hæreseos reorum, quam Clericorum. 4. & quidem etiam perpetua. 5. at respectu Clericorum non nisi in casibus Jure expressis, & ob delicta, quæ in foro Civili puniuntur pœnā mortis non qualicumque, sed atrociori, v.g. igne, rotā, laceratione membrorum. Pars 1. & 2. habetur. l. 8. §. 9. ff. b. t. c. 15. de sent. Excomm. in 6. Trid. s. 25. c. 6. de reform. Quod autem præcedere debeat aliqua informatio, suadet etiam ratio; quia incarceration magnam delicti suspicionem, & sic infamiam, ac præjudicium non facit reparabile generat. Pars 3. ex c. 3. b. t. in 6. c. 15. §. si qui. Clem. 1. de Hæret. Pars 4. & 5. ex c. penult. eod. c. 3. §. 5. b. t. in 6. Abbas, Innoc. P. Wiestner b. t. n. 31. P. Schmalzgrueber n. 193. cum alijs. Ratio; quia Ecclesia non solet infligere pœnā mortis, c. 4. de Raptor. consequenter, ut condigne puniantur delicta in foro Ecclesiastico, rectè infligitur pro delictis gravioribus pœnā æquivalens, nempe carcer perpetuus, qui pro criminis qualitate ita exasperari potest, ut reus non nisi in pœnā doloris & aqua angustia sustentetur, ac ut contra vitæ subsidium mortis solatium inveniat. c. 27. f. de P. s.

Dico 7. Irregularitas ex delicto probabilius incurritur ab eo, qui ignorat suum delictum esse specialiter prohibitum ab Ecclesia. 2. aut suo delicto à Jure annexam esse irregularitatem. 3. non tamen ab illo, qui dubitat, an suus actus sit obnoxius irregularitati, si post adhibitam in inquirenda veritate debitam diligentiam maneat dubium, siue Juris, siue Facti, & ex nulla probabili ratione deponi possit. 4. excepto unico casu & dubio Facti, quo quis dubitat, an homicidium, quod constat esse commissum, à se vel alio sit commissum; sed tantum in ordine ad abstinendum à celebratione Missæ, & ad petendam dispensationem. Pars 1. cui cum Coninc & Palao adversantur plurimi, item Pars 2. quam tenet communis cum Cardenas in Crisi Dissert. 75. n. 37. ac praxis confirmat, negant tamen Coninc. Palao, Suar. Sanch. l. 9. de Matrim. d. 32. n. 21. & alii apud & cum P. Schmalzgrueber b. t. n. 108. suadetur tum ex c. 9. de Cler. excomm. minist. tum inde, quod irregularitas, etiam ex delicto orta, principaliter non sit pœnā & propriè, sed inhabilitas in reverentiam Eucharistiæ, & ob decen-

decentiam statûs Ecclesiastici, primariò & per se statuta, licet per modum poenæ, & secundariò rationem poenæ habeat: ergo ruit principale fundamentum Adversariorum, qui irregularitatem à tali ignorante incurri negant præcipuè propterea, quod irregularitas ex delicto sit poena: poena autem non incurritur à taliter ignorante. per c. 2. de Constit. in 6. Et hinc miror, quod multi, qui tamen impedimentum Crimini, licet principaliter sit poena, uti ostendimus ad tit. de eo, qui duxit &c. in lib. IV. contra nos affirmant incurri etiam ab ignorante, hic negent, irregularitatem ex delicto, quæ tamen principaliter poena non est, ab ignorante incurri. Pars 3. quam contra Abb. Sylv. Covarruv. aliòsque amplectuntur Suarez de Censur. d. 40. sect. 6. Sanch. Avila & alii apud & cum Palao tr. 29. d. 6. pa. 3. à n. 7. colligitur ex c. 18. de Sent. Excom. in 6. ubi asseritur, nullam irregularitatem incurri nisi in casibus lre expressis: sed, si dubium est Juris, scilicet an in Jure in aliquem actum sit statuta irregularitas, vel dubium Facti in alijs materijs extra homicidium, de quo statim, an nimirum tale delictum, cui annexa est irregularitas, à se admissum sit, non reperitur expressa in Jure irregularitas, adeoque pro nullo casu dubio; ergo. Accedit, quod in omni casu dubio in possessione sit libertas & immunitas ab irregularitate, nemini adimenda, nisi clara Lex stet in oppositum. Addidi tamen, si post adhibitam in inquirenda veritate debitam diligentiam maneat dubium; si enim hæc non fuisset adhibita, regulariter utique non posset dubius sine peccato gravi suscipere vel exequi Ordines, licet forte irregularis non esset, ut patet ex c. 5. de Cleric. excomm. ministr. cum tamen operaretur cum dubio practico, & sic non sine peccato. Si verò post diligentem inquisitionem occurrat ipsi ratio probabilis, per quam deponat dubium practicum, non tantum pro irregulari gerere se non debet, sed etiam licet suscipit ac exercet Ordines; cum licitum sit sequi opinionem probabilem. Pars 4. decisa est in c. 12. §. 18. de homicid.

26. Oppones 1. Irregularitas ex delicto est poenalis, seu poena: sed poena à Lege statuta non incurritur ab ignorante Legem Ecclesiasticam, vel ignorante, poenam specialem suo delicto esse annexam. c. 2. de Constit. in 6. & quia non æqualiter puniri debet ignarus, & conscius Legis, ac poenæ à Jure decretæ, cum non æqualiter peccent: ergo. 2. Dubius, an suo delicto sit annexa irregularitas à Jure, vel an suum delictum sit tale, quod illi sit obnoxium, eam non incurrit regulariter, uti dictum: ergo multò minùs ignorans Legem & hanc poenam; cum utique magis excusare debeat ignorantia, quam dubitatio. 3. In cc. 12. §. 18. cit. ubi in dubitantem, an homicidium à se commissum sit, nec ne, decernitur irregularitas, saltem partialis, in ordine ad abstinendum à celebranda Missa, datur hæc ratio universalis; quia in dubio tutior pars eligenda est: sed hæc ratio universalis procedit etiam in alijs delictis, ubi intervenit dubium Facti, vel

etiam Juris, de contracta irregularitate: ergo semper ac in qualibet materia & casu dubio incurritur irregularitas. R. ad 1. diff. ma. est poena principaliter & propriè. N. Ma. secundariò & minùs propriè. C. Ma. inhabilitas quæ tantum secundariò est poena, & tantum per modum poenæ infligitur, etiam ab ignorante incurritur; quia c. 2. cit. loquitur de poenis, quæ sunt principaliter tales, & principalis ratio, quæ fuit reverentia erga Eucharistiam ac decentia Statûs Ecclesiastici, cur inducitur Jure sit irregularitas, adhuc manet. Ad 2. N. Conf. & parit. quia in casu dubio nulla regulariter in Jure irregularitas statuta est, in casibus autem illis, ubi disputatur, an ignorantia excuset ab irregularitate, supponitur certò à Jure impositam esse actui irregularitatem. Si autem ignorantia esset probabilis, ignorans ex probabilisatione judicare posset suum actum non esse obnoxium irregularitati, talis ignorantia evaderet dubium, & sic pariter excusaret, per c. 9. cit. Ad 3. Illa ratio generalis habet rationem præcepti, tantum in casu à dictis Juribus posito, de dubio Faciunt homicidij: in alijs materijs obest rationem consilij generalis, non præcepti generalis. Leges autem odiosæ, quales quocunque poenam etiam secundariò tantum continent, non debent extendi à casu expresso ad non expressos, per c. 15. de R. J. in 6.

Dico 8. Effectus irregularitatis est, quod arceat à susceptione Ordinum, etiam Prime Tonsuræ in illorum quoque sententia, qui etiam inter Ordines non numerant: item à susceptorum executione: & saltem si irregularitas sit totalis, à beneficijs Ecclesiasticis obtinendis; cum beneficium detur propter officium, cujus peragendi incapax est irregularitas. can. 8. leg. d. 34. c. fin. de tempor. Ordm. c. 1. de Elect. c. fin. de Cleric. pug. cum Trid. s. 14. c. 7. de Ref. Beneficijs tamen habitis probabilibus nemo privatur ipso Jure. per c. 5. de Cleric. et Monachi. §. c. 10. de Execell. Præl. uti nec beneficijs, si per Vicarium sua quis beneficia administrat; quia titulum beneficii retinet. Minùs privatur ipso facto perceptione aliorum Sacramentorum ab Ordine distinctorum; quia id Jure non est expressum. Neque, saltem ut mihi videtur probabilis, collatio beneficii facta irregulari est ipso Jure irrita. Sylv. Felin. Suar. &c. contra Sayr. Garo & Palao; quia juxta c. 6. de Conceff. Præl. in 6. per nullam prohibitionem, clausula irritante destitutam, irritatur collatio beneficii: nullum verò Jus irritans collationem talem reperitur: ergo.

Dico 9. Irregularitas perpetua ferè per totam Dispensationem tollitur, & regulariter à solo Pontifice, quia est impedimentum à Jure Pontificio Communi introductum, in quo inferior Papà regulariter nihil potest, per Jura vulgaria. Dixi 1. perpetua; nam temporalis elapso, quod respicit, tempore cessat per se, ut irregularitas ex defectu ætatis, & orta ex infamia facti post constantem & notoriam commendationem criminosis. 2. per solum Dispensationem

stationem, non per Absolutionem, per quam tolluntur peccata & censura. 3. ferè; siquidem orta ex defectu Natalium aboletur per Professionem Religiosam. c. 1. de filiis Presbyt. at solum ex parte, scilicet ut Professus absque dispensatione licetè suscipiat Ordines sacros & officia inferiora; nam quoad dignitates, & Prælaturas durat. c. fin. eod. nisi ex privilegio, quod habent ferè omnes Ordines Religiosi testis Palao, non obstante Natalium defectu habiles sint Professi ad Prælaturas. 4. regulariter à solo Pontifice; is enim aliquibus dedit potestatem ac privilegium dispensandi in irregularitatibus: sic Superiores Ordinum Mendicantium obtinent privilegium relaxandi irregularitatem ex bigamia & homicidio non notorio ortam, teste Roderig. to. 1. de Regular. q. 24. a. 12. & Præpositus Generalis Societatis JESU omnem irregularitatem suorum subditorum pro foro conscientia, ut habetur in Compendio privileg. dictæ Societatis v. Dispensatio. Sic Episcopus de Jure Communi concessa est potestas dispensandi ad Minores Ordines & beneficium simplex, item cum eo, qui furtivè suscepit Ordinem. Item in Tridentino s. 24. c. 6. de Reform. in omnibus irregularitatibus ex delicto occulto, & non ad forum contentiosum deducto, ortum habentibus (excepta ea, quæ ex homicidio occulto directè & voluntario provenit) etiam pro foro externo; quia verba Tridentini in foro conscientia pertinent ad absolutionem à casibus reservatis ibi concessam Episcopis, ut notat Palao puncto 7. n. 14. Juxta nos etiam in ijs, quæ oriuntur ex defectu occulto, per ea, quæ tradidi ad tit. de filiis Presbyt. n. 8. & tit. de bigamis n. 5. in lib. 1. Cum verò hæc facultas Episcopis à Tridentino indulta pertineat ad eorum jurisdictionem Ordinariam. arg. l. 6. ff. de jurisdic. idem videtur indultum Capitulo Cathedrali, quando Sedes Episcopalis vacat, item Abbatibus & Prælatibus jurisdictionem quasi-Episcopalem exercentibus in quodam districtu, atque ijs, quibus Episcopi hæc potestatem delegant. Vicario Generali per se non competit.

29. Dico 10. Depositio, licet secundum rigorem antiquorum Canonum potuerit olim irrogari propter crimina non admodum enormia, ut est furtum, adulterium, homicidium simplex, perjurium, & his majora, vel etiam minora. arg. c. 4. §. de Adulterijs. de Judic. hodie tamen, cum non ita rigide procedi soleat, non nisi propter crimina, ex objecto suo & circumstantijs valde scandalosa, publica, & enormia infligi consuevit, prout nempe Ecclesiasticis Judicibus videtur; qualia sunt furtum sacrilegum rei pretiosæ, fornicationes frequentiores in monitione insuper habitæ frequentatæ, adulterium vel stuprum violentum, homicidium præmeditatum &c. P. Wiestner b. t. n. 75. cum alijs, allegantibus c. 6. de cohabit. Cler. & Mul. Tri. s. 25. c. 17. de Ref. Interim tamen permittitur Episcopis dispensare cum depositis ob adulterium & crimina non graviora post peractam penitentiam, eosque in pristinum statum restituere. P. Wiestner n. 74. Lib. V. R. P. Fichler.

cum Panorm. Barb. Laym. Gonzal. ex c. 4. cit.

Dico 11. Degradatio cum traditione Clerici delinquentis Curia Sæculari non est concessa Episcopis, nisi delinquens sit incorrigibilis prius declaratus, vel nisi Jure expressum sit, quod statim, non expectata incorrigibilitate, degradari & tradi debeat Curia Sæculari. Communior cum Hostiens. Covarruv. Fagnano in c. 10. de Judic. n. 65. seqq. alijsque apud hunc & Farinac. Prax. Crim. q. 8. n. 81. contra Anchoran. Decium, Alciat. alijsque plurimos apud Fagn. à n. 37. Prob. 1. ex famoso c. Cùm non ab homine 10. cit. de Judic. ubi Clemens III. Clericum de gravi crimine convictum prius deponi, deinde excommunicari, postea anathematizari (quod excommunicationi superaddit solennem execrationem Episcopi in præsentia Sacerdotum candelas in terram projicientium & conculcantium) ac demum, sineque tunc se emendaverit, & omnino incorrigibilis appareat, nihilque amplius supersit Ecclesiæ, quod faciat in ejus correctionem, degradari ac tradi Curia Sæculari jubet. 2. ex c. 4. de Excessib. Præl. & c. 6. h. t. in quorum priore reus Sodomia, in posteriori reus latrocinij, criminum utique gravissimorum, deponi, atque in arctum Monasterium ad agendam penitentiam detrudi jubetur, non verò statim tradi Curia Sæculari degradatus. 3. ex eo, quod propter aliqua crimina degradatio & dicta traditio sit statim de Jure facienda non expectata incorrigibilitate, ut dictum in Assertionem, quæ sunt 1. conspiratio in proprium Episcopum, etque structæ insidiæ. 2. falsatio litterarum Apostolicarum. 3. assassinium. 4. hæresis, & apostasia, saltem si quis fuerit relapsus, vel in ea contumax persistit. 5. sodomia frequentata, seu sæpius commissa. 6. celebratio Missarum & auditio Confessionum Sacramentalium à non-Sacerdote temerè attentata. Quæ exprimuntur can. 18. caus. 11. q. 1. c. 7. de crim. falsi. c. 1. de homicid. in 6. c. 9. X. & 2. in 6. de heret. Constitut. Horrendum. S. Pij V. 1568. & Constit. Et si alias. Clement. VIII. 1601. Ergo in alijs delictis expectanda est incorrigibilitas, & observandus ordo, c. 10. cit. præscriptus, cum dicti casus excepti firmant regulam in oppositum in casibus non exceptis juxta commune brocardicum, desumptum ex c. 2. de conjug. leprof. Licet autem de Jure Communi hæc ita se habeant, in praxi tamen in criminibus valde enormibus non expectatur incorrigibilitas, ut si Clericus parentem, fratrem, Prælatum suum occidat, vel alium proditoriè aut per insidias, si sacrilegè expilet Ecclesias, vel Magiam exerceat, præsertim si hæc delicta iteratis vicibus committat. Fagn. in c. 10. cit. n. 104. 105. ubi tamen monet, in his casibus Jure non expressis consulendum prius esse Summum Pontificem.

Oppones 1. Pœnæ debent commensurari delictis: ergo in criminibus valde atrocibus non debet observari ordo monitionis, & correctionis, ac per gradus primum deveniri ad degradationem, sicut præcipitur in d. c. 10. de furto & homicidio simplici, præsertim quia 2.

Ccc

Eccle-

Ecclesia pro delictis valde excessivis non habet poenam condignam : ergo excessivè delinquentes statim sunt tradendi Curiae Sæculari, ut secundum Leges condignè puniantur. 3. In c. novimus 27. de P. S. Clericus, qui commisit crimen falsationis litterarum Apostolicarum, vel aliud flagitium grave, non solum dampnabile, sed damnosum, jubetur statim degradari, & tradi foro sæculari : ergo de Jure Communi non tantum propter expressa ibi delicta, sed & propter similia in atrocitate statim habet locum Degradatio & dicta traditio. R. ad 1. N. Conf. Atrociora delicta possunt & solent gravius puniri, quin statim procedatur ad Degradationem, poenam ultimam & gravissimam. Ad 2. N. Ant. Licet enim Ecclesia non inferat mortem, infert tamen poenam perpetui & ærumnosi carceris, aut triremium, quæ æquiparatur morti, & quibusdam molestior accidit, quàm ipsa mors ; multis enim optabilis est mori statim, quàm sine spe liberationis per totam vitam affligi tam graviter. Ad 3. Imprimis per aliud flagitium damnosum potest intelligi tale, cui pariter à Jure est imposita Degradatio, sicut dictæ falsationi ; nam tò aliud est dictio repetitiva similium. Deinde dici potest, falsationem litterarum Apostolicarum ibi specialiter excipi : exceptio autem firmat regulam in contrarium. Denique in pœnalibus non est facienda extensio à casu in specie expresso ad alios in specie non expressos, & ad delicta, licet majora, vel licet eadem, aut etiam major in iisdem reperiantur ratio. arg. l. 155. §. 2. ff. §. c. 15. 49. de R. J. in 6.

32. Dico 12. Judex Sæcularis, cui traditur degradatus, non potest novum processum instituere circa causam & crimen, propter quod degradatio facta est, si crimen sit fori merè Ecclesiastici, uti hæresis, celebratio Missarum à non sacerdote facta &c. sed tenetur stare sententiâ Judicis Ecclesiastici, eamque executioni dare. 2. si verò crimen sit mixti fori, uti Adulterium, Sodomitia &c. potest, licet non teneatur, causam de novo cognoscere (non verò de processu, à Judice Ecclesiastico prius instituto, ejusque iustitia, vel de actu degradationis ; cum quoad personas Ecclesiasticas, earumque actiones jurisdictionem non habeat) ac, prout invenerit, condemnare & punire. 3. si autem Judex Sæcularis tali casu non puniverit morte, vix iterum justè degradatus in pristinum statum restitui solet, atque à solo Pontifice posset. Pars 1. claret ex c. 2. 3. 12. de Judic. §. c. 9. de hæreticis. c. 18. eod. in 6. Pars 2. sumitur ex Nov. 123. c. 21. §. 1. & ratione, quia circa crimen mixti fori competit jurisdictio etiam Judici Sæculari : & cum persona jam sit degradata, ei non ampliùs patrocinatur privilegium personale Fori. Pars 3. ex can. 1. 2. d. 50. ubi degradatio dicitur ex natura sua esse poena perpetua, adeoque de Jure Communi, in quo inferior Papa nihil potest, est irremissibilis. Aliud foret, si Clericus fuisset injustè degradatus ; talem quippe teneretur Episcopus restituere, & quidem servatis solennitatibus, nimi-

rum traditione instrumentorum & vestium, quæ tradita sunt eidem in sua Ordinatione acque ablata in Degradatione, ut docet Sicut. cum Panormit. Cæterum degradatus tenetur recitare Horas Canonicas, ut ante, ne ex malitia sua reportet commodum contra c. 7. de Judic. §. c. 9. de dolo. Si autem consecratus, validè consecraret ; quia potestas & character Sacerdotalis est inaufertibilis. Rursum realiter Degradato non debet ab Ecclesia designari sustentatio congrua, licet debeat Deposito ; quia iste tenetur clericè vivere, ac retinet privilegium Fori & Canonis, non item ille.

TITULUS XXXVIII. De Pœnitentiis, & Remissionibus. SUMMARIUM.

1. Pœnitentia consideratur ut Sacramentum, & Satisfactio.
2. Definitur ut Sacramentum ; & probatur obligatio confitendi distinctè sua peccata mortalia ex Jure Divino, saltem quandoque.
3. Hujus Sacramenti Materia, Forma,
4. Uti & Minister : qui opus habet Approbatione,
5. Et jurisdictione, quæ duplex est, Ordinaria, & Delegata : quibus modis ista confertur.
6. Aliqua peccata solent reservari Superioribus, & quæ.
7. Sigillum Confessionis, seu Sacramentale.
8. Singulis annis tenentur omnes semel confiteri quando, & cui.
9. Approbatio est Confessario regulariter necessaria,
10. 11. Uti & Jurisdictio specialiter concessa, & actualiter.
12. Qualia peccata possint reservari, ac solent.
13. Quid, si pœnitens ignoret, suum peccatum esse reservatum.
14. Penes quos sit potestas absolvendi à reservatione.
15. An sit penes Religiosos Mendicantes absolutio ab Episcopo, & quid faciendum Confessorio, cui proponitur casus reservatus.
16. 17. Quam stricte obliget, & quos, Sigillum Confessionis.
18. Pœnitentia, ut est Satisfactio, quid & quod sit simplex.
19. 20. 21. Quid & quotuplices sint Remissiones, seu Indulgentiæ, quid Jubilæum.
22. An, & qualem pœnitentiam tenentur imponere Confessarii : an pœnitens illam acceptare debeat, & à quo petere commutationem acceptatam.
23. 24. A quo concedi valeant Indulgentiæ : an & qualem requirant causam.
25. Quæ indulgentiæ suspendantur in anno Sancti Jubilæi.

Hactenus de pœnis vindictivis fori externi ; jam de pœnis, quæ imponuntur in foro interno seu Pœnitentiali, in quo delinquent, in se reversus & ad Deum conversus, seipsum agit reum. Porro Pœnitentia in genere dicitur